Ч. 274. Львів, неділя дня 19. (6.) грудня 1909. Річник XIII.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:
в Австриї:
на цілий рік . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . 5 кор.
на місяць . . 1·70 кор.
За границею:
на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 долярів, або 12 рублів: з висилкою двічи в тижни $5^1/_2$ доляра, або 10 рублів; з висилкою що суботи $4^1/_2$ доляра, або 9 рублів.
Поодиноке число по 10 сот.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановых псальмів М. Шашкевича

Виходить у Львові що дня крім неділь руских сьвят о $5^1/_2$ год. по полудни.
Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« при ул. Оссолїньских ч. 11. (партери (фронт від ул. уТхої). Експедиция місцева в Агенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застережене.
Рекламациї неопечатані є вільні від порта. — Оголошеня звичайні принимають ся по цїнї 20 с. від стрічки, а в „Надісланім“ 40 с. від стрічки. Подяки і приватні довесеня по 30 сот. від стрічки.

Напасти москвичів на Станїславівского Епископа.

(Δ) Від певного часу розпочали у нас крайні живла завзяту боротьбу проти руско-католицкої церкви, щоби в широких верствах народних підорвати всякі основи віри і на основі того безвіря переводити свої задушені змагання. А щоби підкопати підвалини віри і церкви, кинули ся сі крайні живла передовсім проти єрархії, проти духовеньства, щоби знищити всякий авторитет, маючи добре в тямці слова: поражу пастиря і розбіжать ся вівці. Особливо з великим завзятєм накидають ся наші москвичі на Преосьв. Владику Станїславівского, бо в тамошній епархії, здавало ся їм, найскорше можуть здійснити свої змагання. Пригадуємо, як то часто „Галічанін“ виступав з погрозами, що рішуче поступованє Владики може довести до православія, як навіть правляли ся проби здійсненя сих погроз, а „Галічанін“ дуже часто містив напасти проти Станїславівского Епископа. Всего того однак за мало було нашим москвичам, щоби підкопати повагу і становище Владики, отже постановили перенести боротьбу на видівню парляментарну. В тій цїли покористували ся доволї широко відомою справою коломийского приходника др. Семенова, котрого личність аж надто добре знана рускій суспільности і нашим читачам, так що не потребуємо навіть близше про се розписувати ся і подавати образу сеї личности.

Отже посол др. Глебовіцкий, ревний паломник до Петербурга і Москви, стає в обороні коломийского приходника і вносить в польскій палатї інтерпеляцию, котру відтак свої публіці подав до відома „Галічанін“ початок в ч. 257. з 15 (28) листопада, а конець аж в ч. 272. з 4. (18.) грудня. Інтерпеляция, основана непеочно на даних засягнених або поданих самим д ром Семеновом, представляє єго яко мученика переслїдованого невинно Владикою, против котрого виступає з різкими закидами і обжалованями, накликуючи помочи міністра просьвіти і ісповідань і міністра внутрішних справ.

Тимчасом неперечний факт, що Преосьв. Епископ за відоме соблазняюче поведенє і житє коломийского пароха суспендував єго а sacris в червні 1907. аж до порішеня духовного суду, котрий відбув ся в серпні і засудив єго на утрату парохії і полошив в суспензії а sacris. На внесений обжалованим відклик суд духовний львівский затвердив тамто рішенє і постановив знести суспензию, коли устануть всякі заміти піднесені проти него. Від сего рішеня відкликав ся колом. приходник до Риму, котрий ще не рішив справи.

Сим покористував ся др. Глебовіцкий, щоби адвокатским способом оправдати обжалованого а всю вину звалити на поступованє Преосьв. Епископа і тому в інтерпеляциї покликує ся зовсім безосновно на закон з 1874. р., бо зовсім незгідне є з правдою, мовби Владика суспендував єго а beneficio, а суспензия a sacris не потребує ніякого затвердженя анї одобреня правительства. Вжеж при суспензиї полишено парохови ненарушимо всї доходи, а на єго домаганє через старосто Ординарият признав парохови після диецезального звичаю дві третими епітрахільних доходів за функциї парохіяльні після такс признаних уставою доси обовязуючою і то так, як сам парох в своїй фасиї кождого року предкладав. Єсть се отже зовсім безосновна напасть, начеб Преосьв. Епископ присвоював собі доходи коломийского пароха, котрі він очивидно в пересаднім видї аж до 30.000 К натягнув!

Др. Семенів відомий загально рускій суспільности, пробував уже всяких роль і твердого і народовця а тепер бажає грати ролю переслїдованого Епископом за приязні взаємини з латиньским духовеньством і з Поляками, щоби тим способом станути в авреолї мученика. Однак поведенє і житє єго занадто добре відоме нашій суспільности, щоби можна єго брати в оборону і тому кождий з правдешним обуренєм мусить се приняти, що посол руского народа перед парляментом представляє »невинного баранця« переслїдованого своїм Владикою. Цїль такого поступованя аж надто ясна і виразна і мусить викликати в суспільности лише обуренє.

Промова пос. Н. Василька
виголошена в палатї послів дня 11. грудня 1909.

(Конець).

Другою нагодою до такої подорожи в Росию було Гоголівске сьвято. В сім сьвятї брав участь не лиш др. Дудикевич і инші пани з Галичини, але також з Буковини тодїшний ректор черновецкого університету, професор богословія др. Козак і парох Богатирець, обидва звісні аґенти д-ра Дудикевича. Я розумію дуже добре, чому товариш Марков на мене злостить ся, се тому, бо на Буковинї мимо сих аґентів поки що нема ще із сеї партиї жадного посла анї до сойму анї до парляменту. Однак др. Марков повинен мати за се жаль до др. Богатирца, який пособій, що їх дано єму із Росиї на вибори до парляменту, ужив тимчасом на иншу цїль. (*Веселість і живі оплески*). Правду сказати, я не знаю, високоповажаний пане товаришу, чи я був би видержав борбу з панами у всїх виборчих округах, як би гроші були пішли туди, куди їх призначено. (Оклик д-ра Маркова; з противного боку: тихо! тихо!). Що до Гоголївского сьвята, то я позволю собі прочитати коротенький витяг із деяких промов, що їх там виголошено, щоби панове знали, що там говорено. (Посол др. Марков: На Гоголівскім сьвятї було дуже богато делеґатів та учених)! Отже прошу пане др. Марков, я Вам сейчас скажу, що я не дуже певний того, чи сї промови, але їх зміст ви самі

О. Віктор Катрайн.

Від атеїзму — до анархізму.

Поучний образок з університетского житя телерішности.

Переложив о. І. Плавюк.

Третя глава.

У анархістів.

(Дальше).

II.

Дуже ввічливо приняв єго колишній токар у себе і зараз почав ся живий розговір про орґанізацию социяльно-демократичного товариства в будучинї.

Альфред: Правда, що ми социяльні демократи є противні всякому авторитетови?

Бебель: Всякому, так небесному, як і земскому.

Альфред: А я все говорив, що запереченє всякого авторитету є основою социяльної демократиї. Але з сего випливає для мене не мала трудність з огляду на систему социяльної демократиї.

Бебель: А то яка?

Альфред: Хочу се пояснити. В послїдних часах дуже живо займав ся я дослїдами ваших писань. Особливо ваше красне діло „Женщина“ дуже мене занимало і вдоволяло. Лише знаходжу одну трудність, яку котів би я вам представити. Социяльно-демократичною орґанізацию суспільности хочемо знести нинїшну витворчу анархію, піднести через то витворчість і усторонити нинїшну несправедливість в роздїлї дібр. Все має ся колись мудро і обдумано управлювати. Лише я не виджу причини, чи се можлива річ, щоби здійснити таку обдуману орґанізацию, коли не стерпимо зовсїм ніякого авторитету.

Бебель: Ми узнаємо лише такий авторитет, до якого дібє ся кожда одиниця своєю зручностию, пильностию і ревностию, котру признають єму товариші з вільної волї, як довго їм подобає ся.

Альфред: А як всї товариші не згодять ся в тім, кому припоручити виготовлене, провід і викінченє властивого витворчого пляну? Коли далї повстане ріжниця гадок з огляду на саму витворчість, що буде тодї?

Бебель: Тодї по просту рішає більшість.

Альфред: А коли меншість не схоче підчинити ся рішеню більшости?

Бебель: Такого упору не буде. Кождий признає, що для загального добра є конечно підчинити ся добровільно рішеням більшости, а живий суспільний змисл приневолить кождого, що се зрозуміє. Як я се зобразив в моїм творі, самолюбство і загальне добро будуть в повній згодї, а навіть одно друге буде „прикривати“ [1]).

Альфред: А наколи би хто мимо того не хотїв піддати ся, а навіть як би хто допустив ся злочину, покалїченя, убийства, віроломства і т. и., то хто буде єго судити, хто карати?

Бебель: В социялїстичнім сьвітї є незнаний ні політичний злочин, ні провина, ні звичайний“ [2]).

Альфред: А хто буде роздїлювати працю, означувати, хто має бути робітником, палячем, камінярем, візником, копальником, замітачем улиць і т. д.?

Бебель: Тодї майже зовсїм зникне ріжниця між висшими а низшими працями. Послїдного рода роботи можна буде доверишти машинами, як чищенє обуви, замітанє улиць, чищенє кльоаків.

Альфред: А машини треба чейже обслужити людьми.

Бебель: О скілько взагалї лишать ся немилі роботи, то їх добровільно будуть виконувати. Ревність для суспільного добра буде іти на взаводи. А як би до якої роботи не було добро-

мені потвердите, бо они надруковані у „Галичанині“ держано на Гоголївскім сьвяті чи на якій иншій прогульці, бо сї панове їздили тепер буже часто; всеж таки головна річ в тім, що тодї чи не тодї, але все виголошено такі промови. І так др. Богатирець пригадує в своїй промові на той гарний — се все стоїть в „Галичанині“, партийнім орґані сих панів, отже я не фантазую. — **На той гарний, але на жаль, так короткий час, коли Буковина стояла під російскою управою**, як потім Росия відступила в р. 1774 Буковину мачусї Австриї і від тодї почав ся для краю і тамошного православного населеня безконечний ряд сумних та тяжких днїв. Се засїданє клюбу закінчив пан ґраф Бобриньский ось як: „Російский нарід в Галичинї і Буковинї приневолений бороти ся на три фронти: проти Австриї, проти Поляків і **проти відступників українофілів**“. Мої панове, я мав би ще дещо піднести і тому не можу обговорювати сї справи так докладно, як би я хотїв, а варта і треба би зробити се, але ще виходить із сего, що за наслїдки по сїм, що вже сказав я? Я чую, як здурені товариші із славяньского боку кличуть: „денунцияция!“ Се має на цїли заденунционувати сих людий!“ О, нї, мої панове! **Се має на цїли хоронити нас перед тяжкою борбою за житє нашої национальности**, бо сї офіциальні (*живі оклики та перерви зі сторони Маркова*). Успокійте ся! Бо сї подорожи, сї симпатиї, які ви здобули собі у Росиї, причинили ся власне до того, що тепер в австрийскій Галичинї находить ся майже в кождім селї платений російский аґент (*слухайте! слухайте!*) і що сегодня в східній Галичинї слїдуючі повіти — ексц. п. мінїстер внутрішних справ нехай з своєї ласки зазначить собі їх і най карає мене назвою брехуна, коли оно не відповідає дійсности — повіти: Броди, Зборів, Турка, Жовква, Жидачів, Перемишляни цїлком підкопані російщиною. Сї подорожи мали на цїли, щоби в східній Галичинї майже в кождім навіть найменшім містї основано бурси в тій цїли, **щоби плекати там російску мову** і дїтий виховувати в тій російскій мові.

Коли Ви, мої високоповажані панове, подумаєте, яку тяжку борбу мусить вести руский нарід, дуже убогий нарід, який не має сам средств, щоби построїти собі такі інституциї, — коли подумаєте, яку тяжку борбу **мусить вести він в галицкім соймі о маленькі субвенциї для своїх бурс та товариств**, і коли відтак подумаєте про тисячі сих рублїв, що їх тепер там роздає ся навіть між селян, коли розважите, що селянин дістає гроші на руку на те, щоби висилав свою дитину до російскої бурси, **то чи є тут небезпеченьство для рускої нациї чи нї?**. (*Притакуваня*). А тепер пане товаришу Марков, чи Ви можете перебрати на себе відвічальність за се, що Ви робите менї закиди, коли виступаю проти сего? Чи не є моїм обовязком сю справу тут тут піднести? (*Живі признаня і оплески*). І то сегодня ще, хоч вже за чверть години північ? **Бо завтра буде вже мабуть за пізно!** Ви видите, пане товаришу Марков, що я досить обережний (*оклик др. Маркова*), не згадую тут нїчого більше про сю справу і не вяжу відкритих найновійших **шпіоньских** афер із Вашою аґітациєю. Однак все таки характеристично, що саме сї замкнені шпіони були членами Вашої партиї; я Вам признам, що то найгірші члени Вашої партиї. Я не тверджу, що се було заміром Вашої партиї, але є фактом, що панови **Мончаловскому і ще одному панови** — єго імени не пригадую собі, доведено, що они шпіони, і що они є найщирійшими приятелями пана Олферієва, який то пан Олферієв є, як звісно, сказавбим так, патроном Вашої партиї в Галичинї. Цїлию сих моїх виводів є в першій мірі потягнути правительство до відвічальности, а специяльно також польских потентатів із Галичини, які й до сегодня ще пособляють сему рухови чи то безпосередно, чи посередно, чи то сьвідомо чи не сьвідомо. Є пр. фактом, що відносно до духовеньства, руского духовеньства, о скілько оно признає ся до нашої партиї, то сї польскі пани як патрони не дають їм презент (*признаня*), але зате найбільші москвофільскі аґітатори дістають від них звичайно найлїпші парохії: (*Оклики*). Тому прошу, мої панове, розважити се все разом: **оплачений селянин в селї, батько дитини, яка є в бурсї, сьвященик, — но мої панове, чого бракує ще Росиї в тім селї, щоби здобути собі симпатиї і бути на всякий спосіб приготованою?** (*Признаня*).

Я пригадаю також, що єго Величество цїсар при своїх відвідинах у Львові, небавом по обнятю престола, в р. 1852. подарував Русинам руїни старого унїверситету на те, щоби здвигнути інституцию, яка мала би служити цїлому рускому народови, розвоєви рускої культури і просьвіти. На жаль, галицкі власти не подбали о сю фундацию і ся фундация попала ся в руки, як всїм звісно, піддержуваного Росиєю москвофільского товариства „**Народный Домъ**“; а нас коштувало богато труду, щоби не допустити бодай до інтабуляциї руссофілів на сей маєток. Є дальше фактом, що грішми із сего маєтку кормить ся цїла руссофільска аґітация в Галичинї. Там удержує ся „бурсу“. Коротко кажучи, **цїсарем основана фундация служить під очима галицкого намісництва мосвофільским цїлям**.. Мушу ще згадати, що істнує у Львові тов. „Общество Качковского“, яке оснував Михайло Качковский що помер вже в 1873. р. в Кронштатї; я не хочу сумнївати ся, що може Качковский, хотяй він умер в Росиї — Ви видите, що я вмію почитати померших — не мав того заміру, якого держить ся тепер руссофільский видїл в сїм товаристві. Але є фактом, що теперішний видїл сего товариства в своїй новій орґанізациї належить до сеї російскої партиї і галицкий намісник мимо того підпирає се товариство субвенциями і що тепер навіть мінїстерство рільництва вже либонь ухвалило субвенцию для сего товариства, або в кождім разї розбирають тепер там сю справу! (*слухайте*).

Мої панове! Я змалював Вам маленький образець причин і наслїдків сеї цїлої афери в східній Галичинї. Ви видите, як Росия хитрим способом заходить ся коло того, щоби нас зденационалїзувати. Ви пізнали із моїх виводів, хотяй я того виразно не сказав, що терен у східній Галичинї і Буковинї приготовляє ся на всякі випадки. Я мушу зі згляду на те, що династия і всї дотеперішні правительства передали сторожу на сходї одиноким Полякам, сконстатувати, **що Поляки були там доси злими сторожами**. (*Признаня*). Оно виглядає декому сьмішним і я переконаний, що товариш Марков зуміє зараз сказати якесь насьмішливе слово про се, коли скажу, що припадком **в сїм питаню покриває ся наш українько-руский национальний інтерес цїлковито з інтересами династиї і Австриї**; однак я не можу мовчати тому, що Марковам се немиле, або тому, що в сїй палатї взагалї не схотять уважати щось за пожиточне і добре, що по думцї династиї або держави добре і пожиточне.

Противно, я обовязаний сю справу піднести. Я мушу звернути ся специяльно до Поляків і пригадати їм, щоби они не дали ся теперішним російским лїбералїзмом запоморочити ся і не вірили, що сей лїбералїзм має иншу тенденцию, а не як доси реакцийну. Я міг би сконстатувати також на підставі справоздань із засїдань тамошних лїберальних клюбів, що російский лїбералїзм є що до националїзму більше националїстичним, ніж реакцийний напрям. (*Оклики*). — Я думаю про сї лїберальні партиї — і що для нас Українцїв як також для Поляків панованє сих партий в Росиї не може принести жадної користи в национальнім глядї. Ви певно пізнали із сих виводів, що навіть відносини, які оживляють кождий нарід найбільше і збуджують єго предківску национальну сьвідомість, що й австрийска адмінїстрация не помогла нїчого і Ви видите, що мої товариші з Галичини по однім цїлім і одній чвертинї столїтя австрийскої адмінїстрациї мусять вносити тут вічно лиш скарги. Тяжкі скарги як жаден инший нарід в Австриї! Вкінци мушу також піднести тут скаргу, що нам грозить небезпека втратити в сїй державі свою национальність. (*Оклики*). Є моїм обовязком напімнути правительство, щоби не попустило так дешевої для него нагоди і аби обявило прихильність свою до Русинів бодай в одній точцї, що поможе їм беречи свій национальний інтерес і охоронить їх перед всякою

вільних робітників в достаточнім числї, то єї підняти ся повинен кождий по черзї. „В социялїзмі „нема фальшивого встиду анї огидного пониженя пожиточної працї“ [3]).

Альфред: Чи се дійсно мало би бути неможливе, щоби хтось опирав ся певним немилим занятям? Або щоби всї вважали невиносимим приписуванє робіт суспільностю, або настоятелями? Колиб люди мали радо забирати ся до всїх огидних робіт, то не повинні би бути лїнивими, а кождого часу повинні би підчиняти своє власне добро загальному добру? Тодї повинні би бути зовсїм иншими, не такими, як нинї. Бо нинї ще дуже мало так успосіблених; а строгість, самолюбство і жадоба уживаня скорше зростають, як малїють, злочини численнїйші і більше обдумані. Великий процент наших товаришів є учасниками простих злочинів; так приміром, се ганьба нам, коли в публичній часописи часто можна стрінути, що там оден товариш щез з касою товариства, або допустив ся в рахунках неправильностий. Також і се мене дуже немило вражає, коли бачу, що наші товариші простакуватим, зїдливим способом себе прилюдно плюгавлять і закидають собі найогиднїйші злочини. Навіть не щадять старших, заслужених товаришів, лише прилюдно обкидають грязею.

Бебель (зітхаючи): Се на жаль правда, але се є якраз сумний наслїдок капіталїзму. Коби лише раз здійснив ся економічний порядок социялїзму, тодї зовсїм змінить ся вид землї.

Альфред: Здає ся, що істория не дуже пособляє вашій надїї. Бо як дуже часто зміняли ся економічні і полїтичні відносини протягом ріжних віків, а люди все оставали такими самими людьми. Першу ролю все грала власна користь і самолюбство. Чи в будучинї мало би бути инакше? Певно, що могуть люди значно змінити ся, лише в зовсїм повільними, незамітними переходами протягом великих просторів часу. А ви вже з кінцем сего столїтя сподїваєте ся великих еволюций.

Бебель: Щоби зовсїм отверто висказати свій погляд, то з початку буде потрібно дуже строгої, революцийної **диктатури**, щоби упертих підчинити законови свободи. Так вже припускав Маркс і так стане ся.

Альфред: Се тодї малиб ми знов новий авторитет і то в найострійшім і найогиднїйшім видї. Як можете оправдати такий авторитет взагалї з атеїстичного а особливо з вашого так часто висловленого становища?

Бебель: Оправдати? Говори Климе! Се вимагає оправданя. Думаєте, що ми застановляли би ся над такими дрібними моральними нїсенїтницями? Ми зробилиб то, що конечно відповідалоб обставинам. Оправдуванєм нехай опісля занимають ся наші теоретики. Се гарна задача для товариша Кавтского.

Альфред: Алеж бо се не відповіає науцї. Таж ви чваните ся в своїм творі „Женщина“: „Социялїзм се наука, що з повною сьвідомостию і повним пізнанєм дасть ся примінити до всїх областий людскої дїяльности“ [4]).

Бебель: Науку можна перекрутити то в сей то в той бік. Ми передовсїм люди дїла, практичні полїтики. Перша з усїх практичних засад є: роби, чого не можеш занехати. Засади повинні підчиняти ся потребам. Тож геть з всяким засадничим мудрованєм, яке все було неприятелькою добра!

В тій хвили заповіджено товаришови Бебелеви візиту єго приятеля **Лїбкнехта**. Альфред хотїв розстати ся, але єго задержано, бо правдоподібно розходило ся о таку справу, що могла занимати і єго, яко молодого аґітатора.

(Дальше буде.)

---

[1]) Ibid. 274.
[2]) Ibid. 317.
[3]) Ibid. 291.
[4]) Ibid. 376.

небезпекою! Я називаю сю нагоду тому „депешою“, бо тут інтерес Українців відповідає цілковито інтересам правительства, о скілько оно має охоту збочити від пляну инших правительств і раз вже звернули свою увагу на се важне питане. Кінчу тим, що та обставина, що я говорю тут як ґенеральний бесідник „pro“ є доказом, що ми буковинські Русини не відказуємо правительству свого довіря; се є також найлішим доказом, що Русини взагалі там, де їм дає ся, що їм належить ся, уміють дати також і державі те, що їй належить ся! (*Живі оплески. Бесідникови ґратулюють*).

Політичний огляд.

Заграниця.

Від часу затягненя останної мілїонової позички не умовкає в Сербії побренькуванє шаблями. Тепер говорять там щораз яснїйше про властиву ціль сеї позички. Сербский мінїстер війни полковник Марінович мав на буджетовім виділї замітну бесіду, звернену против Австро-Угорщини, доказуючи, що наслідком „політичних справок Австриї“ може дійти між нею а Сербією до оружної розправи. Тому найвисший час, щоб всї найважнїйші стратеґічні становища на боснїйскій границї забезпечити, до чого булоб порадним, вислати там багато відділів війска. А що нема там ніяких касарень та укріплень, тож треба о них як найскорше постарати ся. Після сего приняв буджетовий виділ всї жаданя мінїстра війни.

В Білгородї відбули ся сими днями при численній участи збори народної оборони. Між учасниками було 30 висших офіцирів і майже всї замешкалі в Білгородї македоньскі воєводи. Рішено урядити в найблизшу недїлю в Білгородї народні збори з дневним порядком: „Війна з Австро-Угорщиною. Бувший персідник виділу Нушіч заявив, що князь Юрій передав 1000 франків на урядженя народних зборів.

Петербурска телєґрафічна аґенция оголошує офіцияльну заяву, в якій сказано, що від якогось часу запанував в печати нервовий настрій по причинї поголосок о близькій війнї Росії з Японією. Особливо в пограничних областях на далекім Сходї дають ся сильно відчувати наслідки сих поголосок до тої степени, що в неминучість війни з Японією вірить не лише загал, але навіть заступники адмінїстрациї. Се все ділає на приватні підприємства в тім напрямі, що підприємці звертають ся до правительства з просьбою о вияснене властивого стану річи, чи торговельні і промислові підприємства на далекім Сходї можуть числити на забезпеченє мира.

Супроти сего обовязком правительства є виступити рішучо проти таких поголосок, яко проти зовсїм неузасаднених. Від останної війни старало ся правительство затерти всї слїди ворогованя, заключивши цілий ряд міжнародних договорів, які могли́б улешити мирний розвій політичних і економічних відносин між обома державами. Від угоди в 1907 р. не прийшло до ніяких поважних непорозумінь. Мінїстер заграниці і мінїстер фінансів ствердили на основі донесень, що відносини між Росиєю а Японією є зовсім вдоволяючі та що всї питаня дадуть ся погодити мирною дорогою.

Одначе в дійсности противорічать ті офіцияльні запевненя сему, що приготовляє ся на далекім Сходї. Як доносить „Русь“, розпорядила росийска мінїстерия заграницї утворенє з війскових округів Вильна, Кієва і Одеси артилєрийної бриґади для скріпленя росийских ґарнізонів в східній Азиї, що належать до війскового округа Іркутска.

Державна рада.

На безнастаннім засїданю управляє ся дальше обструкцию, котру члени Слав. Єдности намагають ся прикрасити начерками закона до зміни реґуляміну (др. Крек і товариші) в виді наглого внесеня. Инші знов забавляють ся комічними картинами, які представляють ся по кульоарах, де многі посли поукладали ся до сну, деякі звов розганяють нудьгу грою в карти або покріпленєм в буфетї. Социял демократи, котрі раді би цїле вістре звернути проти правительства, намагають ся викликувати уличні походи і устроюють демонстрациї на ґалєриях в палаті і тим способом хотять вихіснувати положенє на свою користь та стануть перед лицем ширших верств народних яко одинокі спаситеді народу. Окрім тих хвилевих буч, які деколи зривають ся на ґалєриях і находять відгомін серед послів, панує в палаті крайна байдужність, а обструкцийні бесїдники, котрих ніхто не слухає, понижують по зем парлямент/ризму до крайности. Вже вчера загально думали в повважних кругах політичних що така сесия, котра перед цілим совітом осьмішує „народний парлямент“, не має ніякого змислу і повинна бути чим скорше замкнена. А се послїдує тим певнїйше, що якраз социялїстичні демонстрациї уличні можуть довести до поважного заколоту і як показує ся звертають ся не так проти обструкциї, як радше проти правительства. Вже передвчера підчас походу социял демократів давали ся почути уличні оклики: Abzug Binerth!

В Угорщинї пересилене триває дальше. В Будапештї відбула ся рада мінїстрів, на котрій др. Векерле здав звіт з послуханя у цїсаря, обговорювано політ. положенє і спосіб внесеня предлоги про буджет. провізорию. На зборах кошутівского сторонництва виринув погляд, щоби не призволити буджет. провізориї, лише ухвалити адресу до Корони з представленєм трудного теперішного положеня.

Угорскі дневники звіщають, що до цїсаря мають бути покликані ґр. Куен-Гедерварі і др. Люкач а замітно, що близький ґр. Андрашому Magyar Hirlap зазначує, що сї політики мають бути покликані не на внесенє правительства.

Просимо відновити передплату.

Новинки.

— Календар. В недїлю: руско-кат.: *Миколая Чудотв.*; римо-кат.: Менезиї. — В понедїлок: руско-кат.: Амвросия еп.; римо-кат.: Теофіля м. — Вівторок: руско-кат.: Патапія пр.; римо-кат. Томи ап.

— Обструкция в парляментї. По п. Рихтері, який промовляв вчера 6 годин до 12. год. в полудне, говорив п. Срдінко до 7. год. вечером. Потім забрав голос п. Халюпка до умотивованя свого наглого внесеня в справі знесеня всїх промислових мит, а головно від залїза і говорив до 12. год. в ночи. Потім до того самого внесеня промовляв п. Станек. Поведенє при теперішній обструкциї є таке, що до кождого наглого внесеня промовляє найбільше двох обструкционїстів. Перший мотивує наглість внесеня. Потім зголошує ся до голосу „за“ і „против“ більше число послів противних обструкциї і виберають всїх ґенеральних бесїдників, які зрікають ся голосу. Тоді промовляє другий з обструкционїстів, підписаних на наглім внесеню, відтак наступає голосованє, наглість внесеня упадає і приходить на чергу наступаюче нагле внесенє. Вчера підчас промови пос. Срдінка появив ся в дневникарській льожі фотоґраф і робив знимки. Очевидно, що обструкционїсти збігли ся зараз докола бесїдника, щоби їх „фацияти“ увіковічнено на фотоґрафіях. Потім прибув також пос. ґр. Штернберґ і через пів години переривав бесїдникови своїми дотепами, викликуючи сальви сьміху в палатї між послами, які зійшли ся, щоби бавити ся гумором ґр. Штернберґа. Коли промовляв п. Халюпка хтось з ґалєриї обсикав ческих послів содовою водою з сифона. На салї почало ся замішанє. Обструкционїсти кричать, гроять ґалєриї пястуками і жадають виkиненя публики. Віцепрезидент Зазворка приказує опорожнити ту ґалєрию, звідки сикано. Публика, викрикуючи на адресу послів: „зрадники народа, злодії і т п.“ виходить поволи і переносить ся на другу ґалєрию. Підчас промов сеї ночи так як і попередної було звичайно по кількох послів. Инші спали, де хто найшов місце.

— По промові Н. Василька. Останна промова п. Василька про росийску аґітацию в Галичинї та на Буковинї викликала велике враженє не лиш в парляментї і в австрийскій пресї, але і в високих міродатних кругах. Про се най сьвідчить ось яка телєґрама одержана черновецкою „Буковиною“ з Петербурга: Австрийский посол зробив тут дружне представленє в справі антиавстрийского виступу ґр. Бобріньского. Посол заявляє, що найдені з приводу шпіоньскої афери Добряньского документи компромітують самого Бобріньского.

— Хитрі. По руских селах Буковини розпочав ся тепер живий рух за молочарскими спілками. Пронюхали в тім жиди добрий інтерес для себе і скуповують молочні корови.

— Покидають росийске православє. За час від 30. цьвітня 1905 р. до 14. січня 1909 перейшло в Росиї з православія на католицку віру 233 тисяч осіб; на лютеранїзм 14 чисяч 500; на магомеданьство 50 тисяч, на еврейске 400 осіб і 150 родовитих Сибіряків повернуло назад на поґаньство.

— Ґімназийний ученик злодієм. З Нового Санча доносять: Дня 21. листопада на зелізничій стациї в Добрій коло Лїманової украдено почтовий мішок з 1550 К. Аж дня 10. с. м. арештовано за ту крадіж ученика VI. кл. ґімназ. в Н. Санчи, Владислава К, сина зелїзничого топника в Добрій. Ученик доконав крадіжи серед таких обставин: Почтовий возьний Войтїх Міхалек був дня 21. м. м. на стациї в Добрій разом зі своїм помічником Йосифом Вуйціком. Діставши з особового поїзду запльомбований мішок з двома пачками грошей по 1050 К і 500 К, передав мішок Вуйцікови в ждальни, а сам пішов до почтового амбулянсу по инші посилки. Тоді приступив до Вуйціка ученик Вл. К. і доніс єму, що коні при почтовім возї знорови ли ся. Вуйцік побіг скоро до коний а мішок з грішми лишив на лавиці. Коні стояли однак на місци, лише один кінь був випряжений. Вуйцік вернув отже до ждальні і побачив, що мішок з грішми пропав. Наробив крику, всї почали шукати за грішми, але їх не найшли. Арештовано отже Міхалка і Вуйціка, бо ніхто спершу не підозрівав, що крадіжи допустив ся ученик ґімназиї. Жандармерия слїдячи дальше попала на слїд злодія і 10. с. м. арештувала ученика в ґімназиї в Н. Санчи. Владислав К. справив собі був за ті гроші нове умебльованє на своїй кватирі і розпозичував гроші товаришам. Грошей при нїм не найдено. Звиняв ся, що 500 К найшов на стациї в Добрій.

— Інспектор краєвих шкіл рільничих. Краєвий виділ розписував конкурс на посаду інспектора кр. шкіл рільничих з платнею 4.800 К і активальним додатком 1.200 К річно, і з двома пятьлїтними додатками по 600 К, а одним 3-лїтним 400 К. В міру узд бненя кандидат може дістати висшу платню, се є: 6.400 К річно і активальний додаток 1.472 К, з правом до двох пятилїтних і одного трилїтя по 800 К. До круга дїяльности інспектора належить нагляд над наукою і адмінїстрациєю кр. шкіл рільничих і полагоджуванє тих справ в бюрі кр. виділу. Поданя можна вносити до 15. лютого.

— Поетичний кутик.

Зоря вечірня.

Як сонечко зайде, як зійде зоря,
Ти вийдеш в садочок, кохана моя,
І, глянувши з сумом на зорю вечірню,
Ти скажеш тій зорі всю тугу безмірню:
„Вечірня зоре, ти в небі живеш
І сяйвом чарівним до себе зовеш...
Як в купі були ми, дивились на тебе,
О, зоре сьміялась тоді ти нам з неба.
Побравшись за руки, сьміялись і ми,
І в сни поринали, в рожеві сни;
І в снах ми лїтали в блакитнім просторі,
О, радо всьміхались тоді до нас зорі!
Навіщож, ти, зоре, і в сю ніч зійшла,
І спогад пекучий нащо принесла?
Зайди, моря зоре, зайди за горою,
І вернись, як знову він буде зо мною“.
Так скажеш ти, серце, вечірній зорі,
А вітер підслуха стогнаня твої
І буйно до мене полине, повіє,
Про все менї скаже і смуток навіє.

Я. Мамонтов.

1909. р. („Рада“).

Оповістки.

— **Із станїславівскої епархії.** Розписано на конкурс з речинцем до 31. січня 1910 отсї парохії: Фитьків, надвірняньского деканата, Беремяни, заліщицкого дек. і Рудники, снятиньского дек. — Канонїчну інституцию на парохії дістали оо.: Мих. Романовский в Сопові, Ів. Онуцкий в Підвербцях, Ав. Арсенич в Пістинї, Мих. Ільницкий в Ямницї, Із. Ганкевич в Дзвинячи, Ів. Лабач в Садаґурі, Ник. Сїменович в Стриганцях, Софр. Левицкий в Більчу золотім і Ів. Воляньский в Сїлци. — Увільнені оо.: Ів. Донигевич з сотр. в Соколівцї, Конст. Павлусевич з сотр. в Річцї, Ів. Дольницкий з завід. в Межигірцях, Мих. Снїгурович з завід в Гвіздци, Ант. Лушпиньский з прив. сотр. в Трибухівцях, Вол. Куниньский з прив. сотр. в Березові вижн., Ник. Руденьский з завід. в Пістинї, Пав. Каміньский з сотр. в Перерові, Йос. Росткович з пр. сотр. в Росохачи, Із. Ганкевич з сотр. в Снятинї, Мих. Ільницкий з сотр. в Тисьменицї, Ан. Наконечний з сор. в Іванкові, Ів. Сеньчук з сотр. в Пядиках, Зен. Дудиньский з завід. в Дзвинячи, Авг. Арсенич з пар. в Ясеневі гор., Мих. Романовский з завід. в Путилові, Йос. Проць з III. сотр. при катедр. церкві в Станїславові, Ал. Гуньовский з IV. сотр. при катедр. церкві в Станїславові і Богд. Подолиньский з сотр. в Головчинцях ad Тлусте. — Введені оо.: Пант. Городецкий яко сотр. в Тисьменицї, Мих. Фіґоль яко прив. сотр. в Паушівцї, Ал. Сорока яко прив. сотр. в Улашківцях, Ник. Руденьский яко завід. парохії в Гвіздци, Стеф. Яськевич яко прив. сотр. в Єзуполї, Теод. Винничук яко прив. сотр. в Річцї, Стеф. Чеховский яко прив. сотр. в Трибухівцях, Павло Каміньский яко завід. парохії в Русові, Мих. Ільницкий яко парох в Ямницї, Йос. Проць. яко II. сотр. при церкві катедр. в Станїславові, Алек. Гуньовский яко III. сотр. при церкві кат. в Станїславові, Яків Тарнавский яко сотр. IV. сотр. при церкві катедр. в Станїславові, Ів. Лабач яко парох в Садаґурі, Зен. Дудиньский яко завід. парохії в Межигірцях, Ів. Сенчук яко завід. парохії Ясенів горішний, Бог. Дрогомирецкий яко сотр. в Волківцях, Ільницкий яко парох в Ямницї, Із. Ганкевич яко парох в Дзвинячи, Іван Березовский яко завід. в Пядиках, Ант. Наконечний яко експ. сотр. в Ворохтї і Конст. Андрухович яко завід. парохії Перевів.

— **Економічно-господарскі виклади** уладжує під протекторатом Ексц. Преосьв. Епископа Константина Чеховича краєве рільниче товариство „Сїльский Господар“ у великій салї „Народного Дому“ в Перемишлї в днях 23. і 24. грудня 1909. Викладати будуть: 1) Адв. др. Т. Кормош директор „Рускої Щадницї“ в Перемишлї: „Про орґанїзацию кредиту“; 2) інж. А. Корнелля, ст. інжінер краєвого видїлу у Львові: „Про мелїорацийні спілки“; 3) др. М. Коцюба, проф. господарства у Львові: „Про годівлю худоби“; 4) о. Ост. Нїжанковский, директор „Молочарского Союза“ в Стрию: „Про молочарскі спілки“; 5) пос. др. Евген Олесницкий: „Про економічно-орґанїзацийні задачі „Сїльского Господаря“; 6) пос. о. Ст. Онишкевич: „Про комасацию ґрунтів“; 7) І. Петрушевич, секретар „Народної Торговлї“ у Львові: „Про орґанїзацию крамниць“; 8) о. І. Раковский, проф господарства в Заліщиках: „Про годівлю дробу, кріликів і кіз“. Час призначений на виклади, буде використаний в той спосіб, що по кождім викладї відбуде ся дискусия на тему виголошеного викладу. Головний видїл краєвого рільничого Тов-а „Сїльский Господар“ просить проте сподїваних учасників, щоби до дискусий, які вже в перших двох циклях відбувших ся викладів оказали ся вельми поучаючими, зволили зібрати найбільше материялу, входячого в обсяг оголошених викладів, а тодї дискусиї стануть найцїннїйшим доповненєм викладів. Виклади будуть безплатні, міщани і селяни дістануть поміщенє даром — засібнїйші учасники за малу оплату. Участь у викладах можуть побіч членів нашого Товариства, брати усї сьвідомі люди, яким лежить на серци наше економічне відродженє. Головний видїл краєв. ріль Тов-а „Сїльский Господар“ заохочений успіхом двох перших циклїв викладів (з 1904 і 1906 р. у Львові), надїє ся, що при змагаючім економічно господарскім руху і сей третий цикль викладів заінтересує найширші круги нашої суспільности і збере як найбільше учасників до взаїмної науки та виміни гадок в справах економічно-господарских — За головний видїл краєвого рільничого Товариства „Сїльский Господар“ у Львові: *др. Е. Олесницкий* голова, *др. Г. Величко* секретар. (Всї часописи просимо о ласкаве повторенє сего оповіщеня).

Наука, штука і лїтература

— **„Русалка Днїстрова“** вийшла в друге накладом тов-а „Інститут ім. Ярославни в Тернополї“ яко I. том „Ювілейної бібліотеки“ на гарнім папери з портретом, факсимілїєю письма поета (Олень, Псальм Руслановий, кінець одного листу Шашкевича) та з деякими новинами до біоґр. Маркіяна. Примірник (8 арк. друку) висилає по 1 К о. Застирець в Тернополї. „Сальоновий“ примірник в полотнї та з золоченими окрасами по 1 К 60 с. В II томі „Ювіл. бібліотеки“ вийдуть ориґ. гумор оповіданя п. Романецкого і одна его 5-дієва драма. В III томі вийде „Збірник пісень, гаґілок, вертепних представлень, переказів і пр.“ зібраних на Подїлю. Передплату на кождий том по 1 К приймає о. Застирець в Тернополї.

— **„Нива“**, часопись посьвячена справам церковним і суспільним, приносить в 24. ч. з 15. грудня отсї статї: о. др. Яремко: Є. С. П. Пій X. а християньско-суспільна праця сьвященьства. — о. Теодор Пасїчиньский: Короткий погляд на спів грецкої Церкви. — о. Йос. Кравчук: Чуда в Люрдї. — Я. Л.: Сторонничість і нетерпимість — Андрій Іщак: Дехто з польских славянофілів проти велеградского зїзду. — Всячина.

— **Господар і Промисловець**, який виходить двічи місячно в Стрию, містить в 23. ч. з 5. с. м. отсї статї: Повиставові рефлєкциї, нап. Б. Бурбела. — Задачі нашої краєвої хлїборобскої орґанїзациї, нап. др. Евген Олесницкий. — Куди повертає ся наше пасїчництво, нап. Ів. Марцїнків. — Дальше йдуть дрібні річи.

Надіслане.

(На сю рубрику редакция не відповідає).

Телєґрами

з дня 18. грудня.

Відень. Пос. Станек промовляв до 6. год. По нїм забрав голос п. Діріх і о пів 11-ої год. ще говорив.

Відень. Більші сторонництва в парляментї цазом зі Слав. Єднотою мали згодити ся на зміну реґуляміну. Наглі внесеня мають бути висофані коло полудня. Рускі посли нараджують ря, чи мають вести обструкцию на власну руку.

Будапешт. Люкач дістав нинї порученє утворити новий кабінет. Він покличе до кабінету особи, що стоять поза парляментом.

Прага. Тутешні социялїсти так само як віденьскі заповіли на недїлю по всїх містах в Чехах збори з протестом проти обструкциї в парляментї.

Льондон. Morning Post доносить, що по переведеню проб заряд воєнної маринарки рішив збудовати воєнне судно нового типу, на якім помістить ся 1.000 людий залоги, а гармати будуть скорострільні чим дотеперішні.

Розклад зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1909.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Кракова	5·50	**8·55**	**1·30**	5·45	9·50
Кракова	7·25	9·50	—	**8·40**	**2·30**
Тарнова	—	—	1·10	—	—
Підволочиск	7.20	12·00	**2·15**	5·40	10·30
Черновець	8·05	—	**2·05**	5·58	9·30
Черновець	—	—	—	**6·40**	**12 20**
Станиславова	5·45	—	—	—	—
Коломиї	—	10 20	—	—	—
Стрия	7·29	11·45	4·25	—	11·00
Пустомит	7·29	11·45	4 25	10·15*	11·00
Самбора	8 00	9·57	2·00	—	9·00
Любіня	8·00	9 57	2·00	9·00	11·45*
Рави рускої	7·10	12·40	4·50	—	—
Янова	8 05	1·15	5·00	9·25	10·10†
Брухович	7·10	10·05А	1·48Б	4·50	8·20
Брухович	8·15	12·40	3·27В	5·30Г	9·35В
Зимної води	5·50	7·25	1·10	5·45	9·50
На Підзамче:					
З Підволочиск	7·01	11·40	**2·00**	5·15	10·12
„ Бродів	7·01	—	**2·00**	5·15	10·12
„ Курович	—	—	11·19	—	9·39
„ Винник	8·07	—	11·19	3·26	9·39

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд	вечер	в ночи
Кракова	3·50	**8·25**	**2·45**	**7·00**	11.15
Кракова	—	8.40	6·12	7·35	**12·45**
Ряшева	—	—	3·30	—	—
Підволочиск	6·20	10·40	**2·16**	8·00	11.10
Черновець	6·10	9·35	—	—	10·38
Черновець	—	**9·10**	**2·23**	—	**2·50**
Станиславова	—	—	2·50	—	—
Коломиї	—	—	—	6·00	—
Стрия	7·30	—	1·45	6 55	11·25
Пустомит	7·30	10·35*	1·45	6·55	11 25
Самбора	6·00	9·05	—	3·40	10·45
Любіня	6 00	9·05	**2·15***	8·40	10·45
Рави рускої	6·14	11·05	—	—	11·35З
Янова	8 20	10·10	1·37†	3·40	6·30
Брухович	7.21	11·05	1·30В	5·50Г	8·34В
Брухович 6·14	9·00А	12·41Б	3·45	7·10	11·35З
Зимної води	3·50	8·40	3·30	7·35	11·15
З Підзамча:					
До Підволочиск	6·35	11·00	**2·31**	8·29	11·32
„ Бродів	6·35	11·00	**2 31**	8·29	—
„ Курович	—	7·13	—	2·52	—
„ Винник	5·44	7·13*	1·30	2·52	—

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — *) Лише в недїлї і сьвята від 16/5 до 18/9. А) Лише в недїлї і сьвята від 1/7 до 31/8. — Б) Лише в недїлї сьвята від 1/6 до 30/9. — В) В недїлї і сьвята а від 1/6 до 30/9 щодень.— Г) Щоденно від 1/7 до 31/8. — З) Лише в недїлї.

Видає і відповідає за редакцию Семен Ґорук.

З друкарнї В. А. Шийковского.